

УДК 336.2

DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2019-4-41>

Демченко О.П.
*кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів
Вінницького торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету*

Demchenko Oksana
*Candidate of Economic Sciences
Associate Professor of the Department of Finance,
Vinnytsia Institute of Trade and Economics
Kyiv National University of Trade and Economics*

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ ASSESSMENT OF THE TAX' CONTROL EFFECTIVENESS

АНОТАЦІЯ

У статті здійснено аналіз динаміки донарахованих грошових зобов'язань як основного фінансового результату податкових перевірок. Оцінено динаміку донарахованих грошових зобов'язань на одну перевірку. Визначено основні тенденції надходжень до зведеного бюджету, що забезпечувалися податковими органами. Оцінено кількісні показники ефективності податкового контролю, зокрема, кількість проведених перевірок, розмір загальної суми податкового боргу, рівень погашення податкового боргу, коефіцієнт виконання запланованих податкових надходжень. Для комплексної оцінки запропоновано також використовувати коефіцієнт виявлення податкових порушень за результатами камеральних перевірок, коефіцієнт проведення зустрічних перевірок, коефіцієнт спільних перевірок з правоохоронними органами тощо. Визначено основні недоліки методики оцінки ефективності податкового контролю та окреслено основні принципи, на яких має базуватися здійснення податкового контролю у сучасних вітчизняних умовах.

Ключові слова: податковий контроль, інструменти оцінки ефективності податкового контролю.

АННОТАЦИЯ

В статье осуществлен анализ динамики доначисленных денежных обязательств как основного финансового результата налоговых проверок. Оценено динамику доначисленных денежных обязательств на одну проверку. Определены основные тенденции поступлений в сводный бюджет, которые обеспечивались налоговыми органами. Оценены количественные показатели эффективности налогового контроля, в частности, количество проведенных проверок, размер общей суммы налогового долга, уровень погашения налогового долга, коэффициент выполнения запланированных налоговых поступлений. Для комплексной оценки предложено использовать коэффициент выявления налоговых нарушений по результатам камеральных проверок, коэффициент проведения встречных проверок, коэффициент совместных проверок с правоохранительными органами. Определены основные недостатки методики оценки эффективности налогового контроля и обозначены основные принципы, на которых должно базироваться осуществление налогового контроля в современных условиях.

Ключевые слова: налоговый контроль, инструменты оценки эффективности налогового контроля.

ANNOTATION

The article analyzes the dynamics of accrued monetary liabilities, which are subject to repayment to the respective budgets, as the main financial result of tax audits by the bodies of the State Fiscal Service of Ukraine regarding the correctness of determination, completeness and timeliness of tax payments. The dynamics of the accrued cash commitments per single check are indicative of growing dynamics. It was determined that the main revenues

to the consolidated budget were provided by the tax authorities, since the largest share in the structure of budget revenues is taxes, which testifies the importance of the activity of the tax authorities and tax control. The quantitative indicators of the effectiveness of tax control were evaluated, in particular, the number of audits carried out, the amount of the total amount of tax debt, the level of tax debt repayment, the rate of execution of planned tax revenues. For comprehensive assessment, it is also proposed to use the rate of detection of tax violations by the results of camera checks, the rate of counter-checks, the rate of joint inspections with law enforcement agencies, etc. In addition, the concept of "efficiency" implies an assessment of the ratio between the cost of the control activities and the result. It is proved that the effectiveness of tax control is characterized by the level of management activity of tax authorities, capable of ensuring the receipt of tax payments to the budget in a timely manner and in full at the optimal amount of expenses incurred. However, the estimated indicators cannot testify the effectiveness of the tax control, because they reflect the dynamics of the growth of the total amount of tax debt, the decrease of tax debt repayment level and the decrease the rate of execution of planned tax revenues. The main shortcomings of the methods of assessing the effectiveness of tax control are identified, which including obsolescence of normative values of indicators, mostly fiscal orientation of tax control, insufficient level of tax discipline and tax culture of taxpayers, etc. The basic principles on which tax control in modern domestic conditions should be based are outlined.

Key words: tax control, assessing tools of tax control effectiveness

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У сучасних умовах обмежених фінансових ресурсів на рівні держави, суб'єктів господарювання і домогосподарств, незадовільного наповнення державного і місцевих бюджетів, бюджетів загальнодержавних спеціалізованих фондів, низької податкової культури актуальним є оцінка організації та ефективності здійснення податкового контролю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори. Теоретико-методологічні засади розвитку, організації та здійснення податкового контролю розроблені у фундаментальних працях В. Петті, А. Сміта, Д. Рікардо, Ф. Ноймарка, М. Алексеєнка, М. Туган-Барановського, А. Крисоватого, А. Лісового. Концептуальні основи дослідження ефективності

податкового контролю та загальні засади її підвищення розглядали у своїх роботах вітчизняних дослідників, зокрема, Дема Д., Дерій В. [1], Князькова В. [2], Кучерявенко Н. [3], Лещук І. [4], Литвинчук І. [5], Марків Г. [6], Маринців Н. [7], Миколаєць, А. [8], Цветков В. [9], Чернякова Т. [10]. Однак дослідження існуючих теоретичних підходів до ефективності податкового контролю та методик її оцінювання крізь призму сучасних податкових трансформацій в Україні залишається актуальною.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є визначення інструментів та оцінка ефективності податкового контролю в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Забезпечення дотримання норм податкового законодавства суб'єктами податкових правовідносин є головною метою податкового контролю. Фінансові відносини працівників контролюючих органів та платників стосуються правильності визначення бази та об'єкта оподаткування, законності використання пільг, достовірності встановлених ставок податків, достовірності визначення розміру податків, своєчасності та повноти сплати податків та податкових платежів до відповідних бюджетів та інші, що виступають об'єктом податкового контролю.

Від ступеня ефективності контрольно-перевірочної діяльності контролюючих органів безпосередньо залежить рівень доходів бюджетів. Економічним результатом проведення органами Державної фіскальної служби України податкових перевірок щодо правильності визначення, повноти та своєчасності сплати податків і податкових платежів є донараховані та узгоджені суми грошових зобов'язань, які підлягають погашенню до відповідних бюджетів. У таблиці 1 наведено дані щодо донарахування суми грошових зобов'язань за результатами податкових перевірок, проведених департаментом аудиту Державної фіскальної служби України та її територіальними органами.

Дані таблиці свідчать, що за останні роки розмір донарахованих грошових зобов'язань у розрахунку на одну податкову перевірку в середньому по Україні є досить нестабільним і має тенденцію до зростання, відповідно: в 2014 р. – 236,9 тис. грн., а в 2018 р. – 720,8 тис. грн. В той же час, ефективність планових податкових перевірок за цей же період зросла на 3,1%, а позапланових зросла аж на 364,6%. Як було зазначено вище, це пов'язано з тим, що позапланові перевірки проводяться лише на певних ризикових підприємствах.

Удосконалення процедури планування та відбору до перевірки виключно ризикових платників податків дає змогу зменшити кількість планових перевірок та покращити показники контрольно-перевірочної роботи [1, с. 120]. Водночас слід і надалі підвищувати рівень контрольно-перевірочної роботи, в тому числі шляхом підвищення якості матеріалів перевірки та доказової бази, ретельного розгляду скарг платників податків, запровадження в якості критерію роботи територіальних органів наявність оскаржених та неспланих до бюджету сум, донарахованих за результатами перевірки. Необхідно мінімізувати випадки необґрунтованого та неправомірного донарахування грошових зобов'язань за результатами перевірок, які потім скасовуються за результатами оскаржень платниками податків рішень контролюючих органів або трансформуються у податковий борг.

Кожній державі для успішного проведення економічних, соціальних, політичних, культурних програм необхідна мобілізація достатньої кількості грошових ресурсів, основним джерелом яких є саме податкові надходження. Для забезпечення діяльності держави та місцевого самоврядування фінансовими ресурсами необхідне налагодження постійного та регулярного надходження грошових коштів до публічних фондів. Законодавче встановлення джерел та методів надходжень грошових коштів до бюджетів і позабюджетних фондів є ключовим

Таблиця 1

Суми донарахованих грошових зобов'язань протягом 2014-2018 рр.

Показники		2014	2015	2016	2017	2018
Кількість перевірок, результати яких узгоджено, шт.	Всього	33613	21 663	18 485	19 169	18 357
	у т.ч. планових перевірок	5 104	3609	3 620	4 085	4 516
	у т.ч. позапланових перевірок	28509	18054	14 865	15 084	13 841
Сума донарахованих грошових зобов'язань, яка підлягає погашенню, млн. грн.	Всього	7963	4611	6 103	16300,6	13 232,3
	у т.ч. по планових перевірках	3 521	1 777	2 300	8 225,2	3 213,1
	у т.ч. по позапланових перевірках	4 441	2 833	3 802	8 075,4	10 019,2
Сума донарахованих грошових зобов'язань на 1 перевірку, тис. грн.	Всього	236,9	212,9	330,2	850,4	720,8
	у т.ч. по планових перевірках	689,9	492,4	635,4	2 013,5	711,5
	у т.ч. по позапланових перевірках	155,8	156,9	255,8	535,36	723,9

Джерело: складено на основі [11]

елементом економічної політики держави. Податковий контроль є важливим елементом у забезпеченні виконання державою своїх функцій, адже допомагає своєчасно та в найповнішій мірі наповнювати бюджети всіх рівнів (табл. 2)

Дані таблиці свідчать, що органи Державної фіскальної служби забезпечували більш як 80% усіх доходів Зведеного бюджету України. Це пояснюється самою структурою самих доходів бюджету, адже найбільшу частку становлять саме податкові надходження. З цього можна зробити висновок, що діяльність податкових органів була ефективною протягом досліджуваного періоду.

Ефективність податкового контролю низкою вчених визначається як досягнення його мети з мінімальними витратами державних ресурсів, що узгоджується з економічною ефективністю. Однак ми вважаємо, що у процесі здійснення контрольно-перевірочної роботи податковими органами витрати державних ресурсів слід оптимізувати, а не мінімізувати. Тому, враховуючи мету податкового контролю, вважаємо, що його ефективність характеризується рівнем управлінської діяльності податкових органів, здатної забезпечити надходження податкових платежів до бюджету своєчасно та в повному обсязі при оптимальному розмірі понесених витрат [3, с. 62].

Оцінювання ефективності податкового контролю дасть можливість дослідити якісні характеристики як окремих заходів контролю, так і роботи контролюючих органів загалом. Тому основними ефектами податкового контролю, мають бути [2, с. 17]:

- дотримання платниками податків податкового законодавства;

- скорочення кількості податкових правопорушень;

- оптимізація рівня витрат на здійснення контрольно-перевірочної роботи, що базується на соціально та економічно обґрунтованому їх кошторисі з врахуванням особливостей розвитку податкової системи та економіки загалом, орієнтується на забезпечення максимального рівня добровільної сплати податків;

- зниження рівня тінізації економіки.

Для комплексної оцінки ефективності податкового контролю пропонується також використовувати низку показників, зокрема: коефіцієнт виявлення податкових порушень за результатами камеральних перевірок, коефіцієнт проведення зустрічних перевірок, коефіцієнт спільних перевірок з правоохоронними органами тощо. Однак названі коефіцієнти не враховують витрат, понесених податковими органами на контрольно-перевірочні заходи, та не вказують на отриманий результат податкового контролю, наприклад, сплата/несплата до бюджету донрахованих сум податків і штрафних санкцій за результатами перевірок, забезпечення/незабезпечення повноти та своєчасності сплати податкових зобов'язань до бюджету тощо.

Оцінка ефективності податкового контролю проведено на основі наступних кількісних показників [17, с. 39]:

- кількості проведених перевірок;
- розмір загальної суми податкового боргу;
- рівень погашення податкового боргу;
- коефіцієнту виконання запланованих податкових надходжень (таблиця 3).

Коефіцієнт виконання запланованих податкових надходжень протягом років був нестійким. Зокрема, у 2014 році було не-

Таблиця 2

Динаміка надходжень до Зведеного бюджету, що забезпечувалися податковими органами, протягом 2014-2018 рр. (млрд. грн.)

Роки	Показники		Питома вага, %
	Доходи Зведеного бюджету України	Надходження, що забезпечувалися податковими органами	
2014	443,9	355,4	80,1
2015	703,1	587,1	83,5
2016	774,6	664,1	85,7
2017	981,7	841,1	85,7
2018	1179,4	999,1	84,7

Джерело: складено на основі [12; 13; 14; 15; 16]

Таблиця 3

Показники ефективності податкового контролю в Україні протягом 2014-2018 рр.

Показник	2014	2015	2016	2017	2018
Кількість проведених перевірок	33 613	21 663	18 485	19 169	18 357
Розмір загальної суми податкового боргу, млрд. грн.	26,9	47,0	69,6	91,4	102,9
Рівень погашення податкового боргу, %	30,4	41,9	21,4	16,4	8,6
Коефіцієнт виконання запланованих податкових надходжень, %	95,8	101,3	100,7	100,6	99,1

Джерело: складено автором на основі [13; 14; 15; 16; 18]

доотримано 4,2% запланованих коштів, а протягом 2015-2017 років план було перевищено. У 2018 році знову відбулося недоотримання 0,9% (6,7 млрд. грн.) коштів у зв'язку зі зменшенням надходжень зі зниженням виробництва підакцизних товарів на 10,1% та ін. Але не дивлячись на це, присутня негативна динаміка податкового боргу, що може означати, що процес планування надходжень потребує удосконалення.

Загальна сума податкового боргу має тенденцію до збільшення, що є негативним, адже у 2018 році він становив уже 102,9 млрд. грн., що на 11,5 млрд. грн. більше, ніж у 2017 році. Рівень погашення податкового боргу у 2018 році становив лише 8,6%, хоча у 2015 році він був на рівні 41,9%. Отже, можна зробити висновок, що контрольно-перевірочна робота не може бути ефективною при настільки великому рівні податкового боргу, і питання його мінімізації повинно стати одним із головних завдань як ДФС, так і інших уповноважених органів з питань бюджетування та оподаткування.

Дослідження наявних методик оцінювання ефективності податкового контролю і адміністрування податків, висвітлених у працях вітчизняних і зарубіжних науковців, дозволило виділити у них низку недоліків, зокрема [1; 5; 6; 7]:

- застарілість і невідповідність сучасним вимогам функціонування податкової системи окремих нормативних значень показників оцінки ефективності податкового контролю;

- здебільшого фіскальна орієнтованість податкового контролю, що виявляється у його направленості на нарощення обсягів донарахувань податків до бюджету без врахування причинно-наслідкових зв'язків ухилення платників від оподаткування;

- відсутність дослідження тенденцій податкової дисципліни та податкової культури платників податків, чинників, що їх формують (наприклад, зрозумілість норм законодавства, поінформованість платників, податковий тягар тощо);

- визначення об'єктивними критеріями і показниками результативності податкового контролю без урахування способів досягнення цієї результативності.

Відтак актуальним є удосконалення наявних і розробка нових показників оцінки ефективності контрольно-перевірочної роботи податкових органів за допомогою яких можна було б:

- ґрунтовно оцінити результативність податкового контролю як ступінь реалізації запланованої діяльності та досягнення запланованих результатів (наприклад зниження кількості фактів ухилення від оподаткування, зростання частки фактично сплачених податкових зобов'язань до бюджету з донарахованих за результатами перевірок тощо);

- охарактеризувати якість контрольно-перевірочної роботи податкових органів як показ-

ника сприйняття платниками податків форм, методів і способів податкового контролю, що використовуються суб'єктами контролю;

- дослідити чинники впливу на рівень податкової дисципліни та культури у суспільстві;

- визначити позитивні та негативні сторони контрольної роботи, інституційні бар'єри і загрози формального та неформального характеру;

- окреслити напрями підвищення ефективності податкового контролю.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Перед податковим контролем як складовою податкової системи поставлено завдання щодо подолання нерівномірного розподілу податкового навантаження в економіці, удосконалення системи податкових пільг, зменшення заборгованості зі сплати податків і зборів до бюджету, сприяння розробці та запровадженню стабільного прозорого законодавства з метою детінізації української економіки та легалізації доходів юридичних і фізичних осіб. Удосконалення методик оцінки та зростання ефективності податкового контролю в умовах сучасних економічних реформ особливо зростає у зв'язку із суттєвою залежністю від податкової складової бюджетів усіх рівнів, а також усе ще низькою податковою культурою населення в цілому та платників податків зокрема. Це зумовлює необхідність і перспективи подальших досліджень з метою забезпечення відповідності інструментарію оцінки ефективності податкового контролю сучасним вітчизняним умовам.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Дема Д. І., Дерій В. А. Податкові перевірки: відмінити чи залишити? *Вісник ЖНАЕУ*. 2016. № 4. С. 113-122.
2. Князькова В. Я. Фіскальна ефективність податкового контролю та напрями його покращення. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. № 3 (74). 2014. С. 116-123
3. Кучерявенко Н. П. Основи податкового права. Харків: Видавництво «Константа», 2013. 320 с.
4. Лещук І. В. Економічна ефективність податкового контролю в Україні. *Економіка і прогнозування*. 2015. № 1. С. 40-48
5. Литвинчук І. Податковий контроль: напрями удосконалення. *Вісник ЖДТУ*. 2016. № 2. С. 19-24.
6. Марків Г. Податковий контроль: проблеми та шляхи їх вирішення. *Економічні науки*. 2015. Вип. 10 (3). С. 483-488.
7. Маринців Н. А. Проблемні аспекти визначення поняття податкового контролю в Україні. *Право України*. 2011. № 4. С. 43-47.
8. Миколаєць А. П. Податковий контроль: теоретичні засади і практика застосування в умовах реформування економіки України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. № 12, 2016. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1073> (дата звернення: 01.08.2019).
9. Цвєтков В. Державний контроль: нові погляди на його сутність і призначення. *Управління розвитком*. 2014. № 2(78). С. 257-261.
10. Чернякова Т. Шляхи удосконалення податкового контролю в Україні. *Прометей*. 2014. № 2 (29). С. 188-190.

11. Контрольно-перевірочна робота ДФС. URL: <http://blind.sfs.gov.ua/diyalnist/pokazniki-roboti/kontrolno-perevirochna-robota/> (дата звернення: 21.07.2019).
12. Доходи держбюджету України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/2014> (дата звернення: 21.07.2019).
13. Звіт Державної фіскальної служби за 2016 рік. URL: <http://sfs.gov.ua/data/files/199244.pdf> (дата звернення: 21.07.2019).
14. Звіт Державної фіскальної служби за 2017 р. URL: <http://sfs.gov.ua/data/files/223549.PDF> (дата звернення: 21.07.2019).
15. Звіт Державної фіскальної служби за 2018 рік. URL: <http://sfs.gov.ua/data/files/240396.pdf> (дата звернення: 21.07.2019).
16. Звіт про виконання Плану роботи Державної фіскальної служби України на 2015 рік URL: <http://www.sfs.gov.ua/data/files/131201> (дата звернення: 21.07.2019).
17. Державна фіскальна служба України. Про організацію перевірок у 2017 році: Лист ДФС від 17 січня 2017 р., № 1005/7/99-99-14-03-03-17. URL: http://sfs.gov.ua/yuridichnim-osobam/podatkoviy-kontrol/listi-dps/28209_1.html (дата звернення: 21.07.2019).
18. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL: <http://sfs.gov.ua/> (дата звернення: 21.07.2019)
8. Mykolaiets A. P. (2016) Podatkovi kontrol: teoretychni zasady i praktyka zastosuvannya v umovakh reformuvannya ekonomiky Ukrainy [Tax Control: Theoretical Foundations and Practice of Application in the Conditions of Reforming the Economy of Ukraine]. *Public Administration: Improvement and Development*, no 12, Available at: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1073>.
9. Tsvietkov V. (2014) Derzhavnyi kontrol: novi pohliady na yoho sutnist i pryznachennia [State control: new views on its essence and purpose]. *Development Management*, No. 2 (78), pp. 257-261.
10. Cherniakova T. (2014) Shliakhy udoskonalennia podatkovoho kontroliu v Ukraini [Ways to improve tax control in Ukraine]. *Prometheus*, No. 2 (29), pp. 188-190.
11. Derzhavna fiskalna sluzhba Ukrainy (2018) *Kontrolno-perevirochna robota DFS* [Control and verification work of the State Fiscal Service], Kyiv. Available at: <http://blind.sfs.gov.ua/diyalnist/pokazniki-roboti/kontrolno-perevirochna-robota/> (accessed 21 July 2019).
12. Ministerstvo finansiv Ukrainy (2018) *Dokhody derzhavnoho biudzhetu Ukrainy* [Revenues of the state budget of Ukraine], Kyiv. Available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/2014> (accessed 21 July 2019).
13. Derzhavna fiskalna sluzhba Ukrainy (2016) *Zvit Derzhavnoi fiskalnoi sluzhby za 2016 rik* [Report of the State Fiscal Service for 2016], Kyiv. Available at: <http://sfs.gov.ua/data/files/199244.pdf> (accessed 21 July 2019).
14. Derzhavna fiskalna sluzhba Ukrainy (2017) *Zvit Derzhavnoi fiskalnoi sluzhby za 2017 rik* [Report of the State Fiscal Service for 2017], Kyiv. Available at: <http://sfs.gov.ua/data/files/223549.PDF> (accessed 21 July 2019).
15. Derzhavna fiskalna sluzhba Ukrainy (2018) *Zvit Derzhavnoi fiskalnoi sluzhby za 2018 rik* [Report of the State Fiscal Service for 2018], Kyiv. Available at: <http://sfs.gov.ua/data/files/240396.pdf> (accessed 21 July 2019).
16. Derzhavna fiskalna sluzhba Ukrainy (2015) *Zvit pro vykonannya Planu roboty Derzhavnoi fiskalnoi sluzhby Ukrainy na 2015 rik* [Report about implementation of the State Fiscal Service of Ukraine Work Plan on 2015], Kyiv. Available at: <http://www.sfs.gov.ua/data/files/131201> (accessed 21 July 2019).
17. Derzhavna fiskalna sluzhba Ukrainy (2017) *Pro orhanizatsiiu perevirok u 2017 rotsi: Lyst DFS vid 17 sichnia 2017 r., no 1005/7/99-99-14-03-03-17* [About the organization of inspections in 2017: Letter of the State Tax Administration dated January 17, 2017, No. 1005/7/99-99-14-03-03-17.], Kyiv. Available at: <http://sfs.gov.ua/yuridichnim-osobam/podatkoviy-kontrol/listi-dps/282091.html> (accessed 21 July 2019).
18. Derzhavna fiskalna sluzhba Ukrainy (2018) *Ofitsiynyi sait Derzhavnoi fiskalnoi sluzhby Ukrainy* [Official site of the State Fiscal Service of Ukraine], Kyiv. Available at: <http://sfs.gov.ua/> (accessed 21 July 2019).

REFERENCES:

1. Dema D. I., Derii V.A. (2016) Podatkovi perevirky: vidminyty chy zalyshyty? [Tax audits: cancel or leave?]. *Bulletin of ZhNAEU*, no 4. pp. 113-122.
2. Kniazkova V.Ya. (2014) Fiskalna efektyvnist podatkovoho kontroliu ta napriamy yoho pokrashchennia [Fiscal efficiency of tax control and directions of its improvement]. *Foreign Trade: Economics, Finance, Law*. No. 3 (74), pp.116-123
3. Kucherjavenko N. P. (2013) *Osnovy nalogovogo prava* [Fundamentals of tax law], Kharkov, Konstant Publishing House, 320 p. (in Russian)
4. Leshchukh I.V. (2015) Ekonomichna efektyvnist podatkovoho kontroliu v Ukraini [Economic efficiency of tax control in Ukraine]. *Economics and forecasting*, no 1, pp. 40-48
5. Lytvynchuk I. (2016) Podatkovi kontrol: napriamy udoskonalennia. [Tax control: directions of improvement]. *ZhSTU Bulletin*, no 2, pp. 19-24.
6. Markiv H. (2015) Podatkovi kontrol: problemy ta shliakhy yikh vyrishennia [Tax control: problems and ways to solve them]. *Economic sciences*, Vol. 10 (3). pp. 483-488.
7. Maryntsev N.A. (2011) Problemni aspekty vyznachennia ponattia podatkovoho kontroliu v Ukraini [Problematic aspects of defining the concept of tax control in Ukraine]. *Law of Ukraine*, no 4, pp. 43-47.